

899.962.1(092)

კ-918

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის
სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ბელნაწერის უფლებით

ქეთინო გრძელიშვილი

„ქართლის ჭირის“ მხატვრული
სპეციალური საკითხები

10. 01. 01 – ქართული ლიტერატურა

ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის
მოსაპოვებლად წარმოდგენილი დისერტაციის

ავტორეფერატი

თბილისი

2004

ნაშრომი შესრულებულია ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიის კათედრაზე

სამეცნიერო ხელმძღვანელი – გრიგოლაშვილი ლაურა
ფილოლოგიის მეცნიერებათა
კანდიდატი, დოცენტი (10.01.01)

ოფიციალური ოპონენტები: 1. ალიბეგაშვილი გიორგი
ფილოლოგიის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფესორი (10.01.01)

2. დათაშვილი ლალი
ფილოლოგიის მეცნიერებათა
კანდიდატი, დოცენტი (10.01.01)

დისერტაციის დაცვა შედგება 2004 წლის „ 3 X 11 “ 14, ”
საათზე

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის დარგის (P. 10. 10. №4) სადისერტაციო საბჭოს სხდომაზე.

მისამართი: 0108, თბილისი, ი. ჭავჭავაძის გამზირი №1.

დისერტაციის გაცნობა შესაძლებელია თსუ სამეცნიერო ბიბლიოთეკაში
მისამართი: 0108, თბილისი, უნივერსიტეტის ქ. №2.

ავტორეფერატი დაიგზავნა 2004 წლის „ 29 X “ „

სადისერტაციო საბჭოს სწავლული მდივანი,
ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი

/ნ. ტაბიძე/

ნაშრომის ზოგადი დაცხასიათება

თემის აქტუალობა. შუა საუკუნეების ქართული მწერლობა მაღალი ესთეტიკური ღირებულებით ხასიათდება. მისი პრინციპების გათვალისწინება აუცილებელია შემდგომი ეპოქის მხატვრულ ქმნილებათა შესასწავლად. დავით გურამიშვილის შემოქმედებას ამ თვალსაზრისით განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება. ფაქტიურად „დავითიანით“ მთავრდება შუა საუკუნეები ქართული მწერლობისა. ამიტომ მასში მოსალოდნელია ამ ეპოქისათვის დამახასიათებელ მსოფლმხედველობრივ, ესთეტიკურ თუ ეთიკურ პრინციპთა ტრადიციებში ნოვატორულის შეჭრა. ამგვარი ცვლილებები ყველაზე მეტად თხზულების მხატვრულ ქსოვილშია საძიებელი. სამეცნიერო ლიტერატურაში ნაწილობრივ გაშუქებულია ეს ასპექტები. თუმცა ამ მიმართებით ჯერ კიდევ ბევრია გასაკეთებელი. „დავითიანი“ ხომ ერთსა და იმავე დროს ერთი მთლიანობაცაა და მისი ცალკეული ნაწილები დამოუკიდებელ ნაწარმოებებადაც მოიაზრება. „ქართლის ჭირის“ მხატვრული სპეციფიკის საკითხების შესწავლა, ვფიქრობთ, მნიშვნელოვნად წაადგება წამოჭრილი პრობლემის შემდგომ კვლევას.

კვლევის საგანი და მიზანი. თემის მიზანია დავით გურამიშვილის „ქართლის ჭირის“ მხატვრული სპეციფიკის საკითხების შესწავლა „დავითიანის“ მთლიანი სტრუქტურის ფონზე. „ქართლის ჭირი“ „დავითიანის“ პირველი ნაწილია (წიგნი ა), მაგრამ, ამასთანავე, დამოუკიდებელ ნაწარმოებს წარმოადგეს, ამიტომ ნაშრომში კვლევა ორი მიმართულებითაა წარმართული. გარკვეულია როგორც „ქართლის ჭირის“ ფუნქცია და ადგილი დავით გურამიშვილის ერთიან მხატვრულ ნააზრევში, ასევე მისი, როგორც დამოუკიდებელი ნაწარმოების, რაობა მხატვრულ-ესთეტიკური თვალსაზრისით. პირველ ყოვლისა, განსაზღვრულია თხზულების ლიტერატურული ჟანრი და აქცენტი გადატანილია პოემის კომპოზიციის რამდენიმე ასპექტზე: 1. მხატვრულ-სახეობრივი სტრუქტურა და მასთან დაკავშირებული პრობლემატიკა, 2. დროულ-სივრცული კონტინუუმი და ის ასპექტები, რაც წამოიჭრება მითითებული საკითხის კვლევისას. აღნიშნული საკითხების შესწავლისას ყურადღება მიქცეულია აგრეთვე პოემის იმ მრავალპლანიან სახე-სიმბოლოებზე, რომელთა შინაარსშიც ავტორის ეთიკური, ესთეტიკური, თუ თეოლოგიური

1939-